

Å gjøre Norge til Norge

Taler

Jonas Gahr Støre

Dato

1 januar 2023

Sted

Statsministerens kontor

Omstendigheter

Nyttårstale

1 Kjære alle sammen.

Det har blitt kveld på årets første dag. Uansett om du har feiret en tradisjonell familiejul, jobbet eller vært mest for deg selv, så håper jeg at du har møtt noen du er glad i.

Fellesskap og samhold er alltid viktig, og i året vi har foran oss blir det ekstra betydningsfullt.

10 Noen år gir oss følelsen av å starte med blanke ark.

Det synes jeg er vanskelig i år.

Krig i Europa. Høye priser. Klimaendringer.

15

Uroen vi kjente i 2022 er her fortsatt.

Det vi lenge har tatt for gitt, som fremgang og stabilitet, er ikke lenger like selvfølgelig.

20

Vi blir bekymret når det er krig i våre nærområder.

Når rentene øker.

25 Når alt vi har bruk for blir dyrere.

Og når det blir vanskeligere å legge planer for fremtiden.

30 Da er det enda viktigere at vi står sammen i landet vårt.

Det virker lenge siden, men det er bare et år siden jeg satt her og snakket om munnbind og «meter'n».

35 I fellesskap kom vi gjennom koronapandemien.

Det var tungt, men vi klarte det.

Jeg er trygg på at vi kommer oss gjennom de tunge tidene nå også.

40

Så la oss, på årets første dag, tenke over hva det vil kreve av hver og én - og av oss som fellesskap.

Når vi opplever motgang, er det viktig å sette ord på hvordan det føles.

45

Noen var ekstra modige i fjor, og fortalte at de følte seg ensomme.

Flere av våre unge delte hvor vanskelig det var å komme videre med skole og fritidsaktiviteter etter pandemien.

50

Noen åpnet opp om psykiske problemer.

Andre om hets og rasisme.

55 Flere tok mot til seg og sa at de var fattige, og ba åpent og ærlig om hjelp. Det kan være vanskelig nok i et av verdens rikeste land.

Å be om hjelp er ikke noe vi skal skamme oss over.

60 Selv om vi helst vil greie oss selv og ikke være til bry.

Men dere, det er ingen som klarer alt.

Vi trenger alle hjelp til noe. Og selv om ingen kan hjelpe alle, kan alle hjelpe

65 noen.

Når det er krig i Europa, prisene stiger og det er uro i økonomien, kommer flere til å trenge støtte, oppmuntring og hjelp.

70

Heldigvis har vi hverandre, mange har hjelp fra familie, nabolag og kolleger.

Og sammen har vi velferdsstaten i Norge.

75 Den er ikke til pynt, den er et spleiselag vi har bygget opp gjennom generasjoner. Velferdsstaten er der for å bli brukt.

Skal vi komme oss gjennom vanskelige tider, må vi ta vare på hverandre og bruke ressursene som ligger i et sterkt fellesskap.

80

Som i møte med høye strømpriser. De rammer alle i Europa fordi Russland har stanset nesten all gass eksport.

Norge var tidlig ute med en strømstøtteordning, der staten tar en stor del av

85 folks strømregning, og det vil fortsette i 2023.

Den varige løsningen på energikrisen er at vi produserer mye mer fornybar kraft fra vann, vind og sol, så prisene i fremtiden kan være lave og stabile for folk og bedrifter. Det er vi godt i gang med.

90

Vi har et sterkt fellesskap i Norge. Det har mange ukrainske flyktninger fått kjenne på de siste månedene.

Vi har så langt tatt imot 35 000 flyktninger fra Ukraina. Det kan bli like mange i

95 år.

Folk har åpnet hjemmene sine, og kommunene har gjort en formidabel innsats med å bosette flyktninger rundt om i hele landet. Ja, hver eneste kommune i Norge - fra lille Utsira til storbyen Oslo bosetter flyktninger.

100

Millioner av ukrainere er på flukt fra krigens redsler. Andre møter nå den kalde vinteren i Ukraina uten vann og strøm.

Jeg har på vegne av Norge sagt til president Zelenskyj at ukrainernes kamp også er vår kamp. De forsvarer retten til frihet, demokrati og selvstendighet.

105

Derfor skal vi hjelpe ukrainerne også i året som kommer, med nødhjelp og hjelp til å forsvare seg selv. Og ved å få flyktninger ut i arbeid og inn i fellesskapet her i Norge.

I fjor møtte jeg mange ukrainske flyktninger rundt om i Norge.

Narek er en av dem. Etter bare noen uker i Bergen fikk han jobb på en restaurant ikke langt fra Bryggen.

Narek serverte meg «perse-torsk» - en tradisjonell bergensrett.

Han fortalte stolt at han nettopp hadde lært seg oppskriften.

«Vi har ikke angret et sekund på at vi ga Narek jobb», sa restauranteieren. Jeg håper flere finner muligheten til å tilby ukrainere en jobb i landet vårt.

Møtet med Narek minnet meg på betydningen av arbeid. Av å kunne forsørge seg selv og tjene egne penger.

Ikke alle kan det, og de som ikke kan jobbe, skal vi ta godt vare på. Men mange som står utenfor arbeid både vil og kan arbeide. Det skal vi hjelpe til med.

I Trondheim, på Scandic Nidelven hotell, fikk jeg følge Adrian og Robert på en vakt på kjøkkenet tidlig i desember.

De har en utviklingshemming, og har fått jobb gjennom ordningen «Helt Med». De møtte meg med en kunnskap og yrkesstolthet som gjorde dypt inntrykk.

Selvsagt skal vi som fellesskap legge til rette for at de skal kunne jobbe.

Arbeid er viktig for å ta vare på seg og sine, for den psykiske helsen og for å føle at vi er til nytte.

Arbeid viser at vi stiller krav og forventninger til hverandre.

Arbeid er viktig for å holde næringslivet og økonomien i gang, men det er også

viktig for at vi skal kunne betale for utdanning, forskning og kunnskap: Alt det som gjør at vi som samfunn kan omstille oss. At vi kan løse problemer og skape nye muligheter.

150 Ja, at vi får frihet til å forme vår egen fremtid.

Hvis vi skal kunne bestemme over fremtiden, må vi finne løsninger på klima- og naturkrisen.

155 Klimaendringene er skapt av mennesker.

Derfor må klima- og naturkrisen også løses av mennesker, av kunnskapen vår, teknologien og politisk handlekraft.

160 Skal vi lykkes, må alle bidra, alle ta ansvar, for små valg vi tar i hverdagen ; og for de store valg vi tar gjennom omstillingen av energi og andre naturressurser.

I året som har gått har Norge hevet klimamålene. Men viktigere enn å sette høye mål, er å ha realistiske planer og tiltak for å nå målene. Det har Norge.

165

Som i Gulen i Ytre Sogn, der de setter sammen noen av de første, enorme flytende havvind-møllene som skal ut i Nordsjøen.

170 Som i Brevik i Telemark og på Klemetsrud i Oslo, der de lager anlegg som fanger den skadelige klimagassen CO₂. Som i Øygarden utenfor Bergen der de gjør klar for at denne klimagassen kan fraktes ut i Nordsjøen og lagres trygt på mer enn 2000 meter under havbunnen.

175 Eller i Arendal og i Mo i Rana der de bygger nye verdensledende batterifabrikker.

180 Norske bedrifter med dyktige medarbeidere, mange av dem med erfaring fra olje- og gass-sektoren, leder an i dette grønne skiftet. Sammen kutter vi utslipp, skaper nye jobber og nye energiformer. Sammen skriver vi nye kapitler i norgeshistorien.

Kjære alle sammen,

185 Å gjøre Norge til Norge, er ikke noe vi en gang blir ferdige med.

Norge er ikke noe vi oppnår en gang for alle.

190 Norge skaper du og jeg, gjennom små og store valg, hver eneste dag. Ikke hver for oss. Men sammen.

Når vi jobber.

Når vi hjelper noen rundt oss.

195

Når vi tar på alvor en grunnfestet norsk verdi om å gjøre din plikt og kreve din rett, i den rekkefølgen.

200

Og når vi løfter blikket bort fra de ofte brutale kommentarfeltene i sosiale medier, og møter hverandre ansikt til ansikt som de vi er i alt vårt mangfold.

205

Etter masseskytingen i Oslo 25. juni i fjor, der to mennesker ble drept og over 20 skadet, gjorde vi nettopp det: vi samlet oss og sto sammen mot hat og hets. De ansatte på utestedene der skytingen fant sted, stilte opp for de som ble rammet - de vek ikke unna - men åpnet opp igjen dagen etter.

I Pride-paraden i september møtte jeg Karoline og Tina fra Valdres.

210

De opplevde grov hets fordi de hadde sagt ja til sine egne følelser. Til hverandre. Valgt å gifte seg og få barn.

De gikk ut med sin historie, og mens vi gikk der i Pride-paraden, sa de til meg: «Dersom vi trekker oss unna, så vinner de andre».

215

Det neste året vil jeg at vi alle skal gjøre som Karoline og Tina.

Ikke være redde, ikke trekke oss unna, ikke dukke.

220

Selv om det av og til kan være ubehagelig, så investerer vi i noe av det beste og sterkeste vi har, fellesskapet og samholdet.

11 år gamle Embla fra Bergen holdt barnas nyttårstale i går. Hun besøkte meg

225 på kontoret for noen uker siden og ga råd til min nyttårstale. Jeg vil sitere henne, for hun sa det så godt:

«Hvorfor dytte når du kan klemme? Hvorfor banne når du kan gi ros? Hvorfor hate når du kan elske?».

230 Det er summen av våre handlinger og holdninger som former hvem vi er som fellesskap.

235 Selv om vi er forskjellige. Er unge og gamle. Kommer fra by og land. Har ulik tro. Stemmer på forskjellige politiske partier. Og opplever krevende tider på ulikt vis.

Sammen kan vi velge samhold om alt vi har felles fremfor frykt for det som er forskjellig.

240 Sannhet fremfor falske nyheter.

Og forståelse fremfor fordømmelse.

245 La oss samle oss om det. Legge noen av motsetningene til side. Være rause med hverandre og oss selv.

250 I julen har mange stilt opp for de som synes høytiden er vanskelig. Bostedsløse, personer med rusproblemer, eller de som ikke finner sin plass i en tradisjonell norsk familiejul. Jeg vil hilse spesielt til dere, og til de mange tusen som jobber når andre har ferie eller sover - politifolk, brøytebilsjåførere, dere som jobber på plattform, ansatte i sykehus og eldreomsorg, og andre som jobber skift og turnus.

255 Jeg vil takke kvinner og menn i uniform som bidrar til forsvaret av Norge og stiller opp for sikkerheten for våre allierte.

260 2022 var frivillighetens år. Ved starten av et nytt år vil jeg hilse til alle dere som bidrar til det frivillige Norge, og særlig til mammaer og pappaer som gir våre unger et tilbud innen idrett og kultur. Dere er gull verdt for fellesskapet vårt.

Så er vi alle takknemlige for den utrettelige gjerningen Kongen og Dronningen

gjør for landet og for folket. Vi sender dem og resten av kongefamilien våre beste ønsker for det nye året.

265

Og til hver og en av dere der hjemme: Godt nytt år!

Kilde

regjeringen.no

270

Emner

Nordmenn, Norge, Nyttårstale, Ukraina, Uro, Økonomi

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/a-gjore-norge-til-norge>

275

280

285

290

295

300